

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕВАГИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДІДЖИТАЛІЗОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено сутність, складові та ключові особливості інтелектуального потенціалу діджиталізованого підприємства. Обґрунтовано, що цифровізація бізнес-процесів змінює структуру, функціональні характеристики та механізми формування інтелектуального потенціалу. Визначено переваги інтеграції цифрових технологій у процеси управління знаннями, людським капіталом, інноваційними ресурсами та організаційною культурою.

Ключові слова: інтелектуальний потенціал, діджиталізація, цифрова трансформація, знання, людський капітал, інновації.

FEATURES AND ADVANTAGES OF THE INTELLECTUAL POTENTIAL OF A DIGITALIZED ENTERPRISE

Abstract

The article explores the essence, components, and key features of the intellectual potential of a digitalized enterprise. It is substantiated that the digitalization of business processes changes the structure, functional characteristics, and mechanisms for forming intellectual potential. The benefits of integrating digital technologies into knowledge management processes, human capital, innovative resources, and organizational culture have been identified.

Keywords: intellectual potential, digitalization, digital transformation, knowledge, human capital, innovation.

Вступ. Сучасна економіка характеризується стрімкою цифровізацією, що спричиняє трансформацію усіх аспектів діяльності підприємств. У таких умовах визначальним чинником конкурентоспроможності виступає інтелектуальний потенціал, який охоплює знання, компетентності, інноваційні здатності персоналу та організаційні знання підприємства. Діджиталізація створює нове середовище формування, накопичення і використання інтелектуальних ресурсів, у якому дані, інформація та аналітика стають ключовими активами.

Метою дослідження є визначення особливостей формування та реалізації інтелектуального потенціалу діджиталізованого підприємства, а також обґрунтування його переваг у забезпеченні стійкого розвитку та конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу. Інтелектуальний потенціал підприємства розглядається як сукупність знань, навичок, досвіду, інформаційних ресурсів, організаційних здібностей і творчого мислення персоналу, які забезпечують здатність до інновацій та адаптації [1].

Його основними складовими є:

- людський капітал (знання, компетенції, професійні навички працівників);
- структурний капітал (інформаційні системи, бази даних, корпоративна культура, патенти);
- клієнтський капітал (зв'язки з клієнтами, партнерами, стейкхолдерами).

У цифровій економіці ці елементи взаємопов'язані через інформаційно-комунікаційні технології, які виступають базою інтеграції знань і створення нових інтелектуальних цінностей.

Діджиталізоване підприємство функціонує на основі цифрових технологій, автоматизованих систем управління та аналітичних платформ. Його інтелектуальний потенціал характеризується рядом особливостей, серед яких варто виділити [2-3]:

1. Дані як стратегічний ресурс. Цифрові підприємства накопичують, аналізують і використовують великі масиви даних (Big Data), що дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення.

2. Інтеграція штучного інтелекту. Використання алгоритмів машинного навчання та аналітики прогнозів підвищує ефективність використання знань і компетенцій персоналу.

3. Мережева взаємодія. Розвиток цифрових комунікацій сприяє формуванню інтелектуальних мереж усередині підприємства та за його межами (з клієнтами, науковими центрами, стартапами).

4. Цифрова гнучкість організаційних структур. У діджиталізованому середовищі підприємства мають гнучкі системи управління, що забезпечують швидку адаптацію до технологічних змін.

5. Безперервне навчання. Формування цифрової компетентності та культура «lifelong learning» стають обов'язковими умовами розвитку інтелектуального потенціалу.

Розвиток інтелектуального потенціалу в умовах цифровізації уможливорює забезпечувати підприємству низку переваг:

- Підвищення інноваційної активності завдяки швидкому генеруванню, аналізу та комерціалізації ідей;

- Оптимізація управлінських процесів через автоматизацію та аналітичну підтримку прийняття рішень;

- Зростання продуктивності праці за рахунок цифрових платформ управління знаннями;

- Підвищення рівня захисту інтелектуальної власності завдяки використанню технологій блокчейн і кібербезпеки;

- Формування цифрової корпоративної культури, орієнтованої на відкритість, інноваційність та співпрацю;

- Підвищення вартості бренду та ділової репутації, оскільки знання і технології стають основним нематеріальним активом.

Умовою ефективного використання інтелектуального потенціалу діджиталізованого підприємства та підвищення його ефективності необхідно створити єдину цифрову інфраструктуру управління знаннями, розвивати систему цифрової освіти та перепідготовки персоналу, запровадити інструменти оцінювання та моніторингу інтелектуальних активів; забезпечити захист інформаційних ресурсів і даних, формувати стратегію цифрового лідерства, яка інтегрує технологічні й людські ресурси.

ВИСНОВОК

Інтелектуальний потенціал діджиталізованого підприємства є ключовим чинником розвитку та конкурентоспроможності в умовах цифрової трансформації. Його особливості полягають у поєднанні технологічних і людських ресурсів, що забезпечують створення нових знань, інновацій і цифрових продуктів. Переваги полягають у підвищенні ефективності управління, інноваційності, продуктивності та вартості підприємства. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку методів оцінки інтелектуального потенціалу цифрових підприємств та визначення його впливу на результативність бізнес-моделей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бутко М. П. Інтелектуальний капітал у системі стратегічного розвитку підприємства. Економіка і держава, 2022, № 4, с. 45–49.

2. Скриньковський Р. М. Цифрова трансформація бізнесу: економічний та управлінський аспекти. Бізнес Інформ, 2021, № 8, с. 23–28.

3. Tapscott D. The Digital Economy: Rethinking Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. McGraw-Hill, 2016.

Небава Олександр Миколайович – аспірант кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Небава Микола Іванович – кандидат економічних наук, професор кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nebava@vntu.edu.ua.

Nebava Oleksandr Mukolajovych – graduate student of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Nebava Mukola Ivanovych – candidate of economic sciences, professor of the Department of Business Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nebava@vntu.edu.ua.